

M A Z M U N Y

Sözbaşy.....	2
Giriş.....	3
1-nji bölüm. Statika	
1-nji BAP	
§1. Statikanyň esasy düşүnjeleri we esasy meseleleri. Statikanyň aksiomalary.	
Baglanyşyk.....	6
§2. Güýjüň proýeksiýasy.....	13
§3. Ýygnanýan güýçler sistemasynyň deňagramlaşmak şerti.....	16
2-nji BAP	
§4. Iki sany parallel güýjüň goşulyşy.....	21
§5. Jübüt güýçler.....	23
3-nji BAP	
§6. Güýjüň momenti.....	27
§7. Güýçler sistemasynyň merkeze getirilişi.....	31
§8. Giňişlikdäki erkin güýçler sistemasy. Deňagramlaşmak şerti.....	37
4-nji BAP	
§9. Tekiz güýçler sistemasyny ýönekeý görnüşe getirmek.....	41
§10. Tekiz güýçler sistemasynyň deňagramlaşmak şerti.....	47
§11. Paýlanan güýçler.....	52
§12. Sürtülme.....	54
5-nji BAP	
§13. Parallel güýçleriň merkezi.....	59
§14. Jisimiň agyrlyk merkezi.....	61
2-nji bölüm. Kinematika	
6-njy BAP	
§15. Nokadyň hereketiniň berliş usullary. Nokadyň tizligi.....	68
§16. Nokadyň tizlenmesi.....	72
§17. Nokadyň hereketi polýar koordinatalarda berlende onuň tizligi we tizlenmesi.	80
§18. Egriçyzykly koordinatalarda nokadyň tizligi, tizlenmesi.....	83
7-nji BAP	
§19. Gaty jisimiň ýönekeý hereketleri.....	89
§20. Tekiz—parallel hereket.....	97
§21. Gozganmaýan bir nokady bolan jisimiň hereketi.....	109
§22. Erkin gaty jisimiň hereketi.....	116
8-nji BAP	
§23. Nokadyň çylşyrymly hereketi.....	120
§24. Gaty jisimiň çylşyrymly hereketi.....	126
3-nji bölüm. Dinamika	
9-njy BAP	
§25. Dinamikanyň esasy düşүnjeleri we kanunlary.....	137
§26. Material nokadyň hereketiniň differensial deňlemeleri.....	138
§27. Material nokadyň gönüçzykly hereketi.....	143
§28. Material nokadyň hereket mukdary. Material nokadyň hereket mukdarynyň momenti.....	149

§29. Mehaniki iş. Kuwwat. Material nokadyň kinetik energiýasy.....	156
§30. Potensial güýç meýdany.....	167
§31. Erkin däl material nokadyň hereketiniň differensial deňlemeleri.....	171
§32. Material nokat üçin Dalamberiň prinsipi.....	175
§33. Material nokadyň yrgyldyly hereketi.....	179
§34. Material nokadyň görälik hereketi.....	189
10-njy BAP	
§35. Mehaniki sistema.....	194
§36. Mehaniki sistemanyň massalar merkeziniň hereketi hakyndaky teorema.....	207
§37. Mehaniki sistemanyň hereket mukdarynyň üýtgemegi hakyndaky teorema.....	211
§38. Üýtgeyän massaly jisimiň hereketi. Raketanyň hereketi.....	215
§39. Mehaniki sistemanyň hereket mukdarlarynyň baş momentiniň üýtgemegi hakyndaky teorema.....	217
§40. Mehaniki sistemanyň kinetik energiýasynyň üýtgemegi hakyndaky teorema.....	223
§41. Mehaniki sistemanyň potensial meýdanda hereketi.....	230
§42. Mehaniki sistema üçin Dalamberiň prinsipi.....	232
§43. Dinamiki reaksiýa güýçlerini kesgitlemek.....	236
11-nji BAP	
§44. Gaty jisimiň gozganmaýan okuň daşynda aýlanma hereketi.....	240
§45. Fiziki maýatnik.....	242
§46. Gaty jisimiň tekiz-parallel hereketi.....	244
§47. Giroskop.....	248
§48. Gaty jisimiň gozganmaýan nokadyň daşyndaky hereketiniň differensial deňlemesi.....	253
4-nji bölüm. Analitiki mehanika	
12-nji BAP	
§49. Mümkün bolan orunüýtgemeler prinsipi.....	259
§50. Dinamikanyň umumy deňlemesi.....	268
§51. Lagranžyň ikinji görnüşli deňlemeleri.....	273
13-nji BAP	
§52. Durnuklylyk düşünjesi.....	281
§53. Erkinlik derejesi bire deň mehaniki sistemanyň kiçi yrgyldylary.....	283
§54. Erkinlik derejesi bire deň mehaniki sistemanyň togtaýan we mejburý kiçi yrgyldylary.....	286
§55. Erkinlik derejesi ikä deň mehaniki sistemanyň kiçi yrgyldylary.....	288
14-njy BAP	
§56. Urgy nazaryýetiniň esasy deňlemesi.....	292
§57. Urgy nazaryýetiniň umumy teoremlary.....	293
§58. Urguda dikeldiji koeffisiýent.....	294
§59. Gozganmaýan üste bolan urgy.....	295
§60. Iki jisimiň göni merkezi urgusy.....	297
§61. Maýyşgak däl urguda kinetik energiýanyň ýitgisi. Karnonyň teoreması.....	299
Edebiýat.....	302